

POLSKA ZACHODNIA

Dziennik poświęcony sprawom narodowym i społecznym na Kresach Zachodnich.

Telefon 13-30.

Konto P. K. O. 303551.

Redakcja i Administracja: Katowice, ul. Warszawska 58.

Redaktor naczelny: Edward Rumun.

Abonament miesięczny: przez pocztę 1 zł 84 gr., w Administracji 1 zł 60 gr., z doręczeniem do domu przez pocztę.

POWRÓT P. PREZYDENTA RZPLTEJ

Warszawa. (Tel. wł.) Dziś po dwudniowej nieobecności powrócił z Ostrowca do stolicy p. Prezydent Rzeczypospolitej.

KWATERMISTRZOSTWO MIN. SPRAW WOJSK.

Warszawa. (Tel. wł.) Różne luźne biura administracji wojsk. połączone zostaną w jedno kwaterymistrzostwo M. S. Wojsk., na którego czele stanie z dniem 1. lutego br. major Ryzanek, obecny D-ca komp. sztabowej M. S. Wojsk.

OGRANICZENIE PRZEMIAŁU ŻYTA W WARSZAWIE.

Warszawa. (tel. wł.) W związku z ciągłą wyższą ceną chleba i celem uniknięcia grożącego Polsce na wiosnę niedoboru żyta, komisarz rządu na miasto Warszawę ograniczył drogą rozporządzenia przemiału żyta z 50 na 60% makę. Obniżyłoby to cenę chleba o 10% a w ogólnym bilansie kraju oznaczałoby oszczędność jednego miesiąca spożycia ziarna.

KOBIETY POLSKIE ZA JEDNOLITYM USTROJEM SZKOLNICTWA.

Warszawa. (Tel. wł.) Klub polskich kobiet postępowych uchwałił rezolucję, żądającą wprowadzenia jednolitego ustroju szkolnictwa. Referat wygłosiła p. dr. M. Klernikowa.

RUCH TOWAROWY NA LINII KALETY—HERBY.

Warszawa. 15. bm. na nowej linii kolejowej Kalety — Herby — Podzamcze wprowadzonym zostanie nocny i dzienny ruch pociągów towarowych. Dotychczas na linii tej kursowały pociągi towarowe tylko w porze nocnej. Obecnie na dobre będzie narazie kursowało 12 par pociągów towarowych. Jak wiadomo nowa linia omija niemiecki węzeł kolejowy w Kluczborku.

OPŁATY WYWOZOWE OD ZBOŻA.

Warszawa. (Tel. wł.) Dowiadujemy się, iż opłaty wywozowe od zboża w wysokości 15 złotych od 100 kg. zostały dziś przez Ministerstwo Skarbu i Przemysłu i Handlu postanowione. Opłaty te stosowane będą do zboża z chwila, gdy cena żyta na rynku wewnętrznym przekroczy sumę 38 złotych za 100 kg.

TYLKO DROBNE ZALEGŁOŚCI PODATKOWE BĘDĄ SKASOWANE.

Warszawa. Jak informują z kół, zbliżonych do min. skarbu, skasowanie zaległości podatkowych tyczy się jedynie tych wypadków, których zaległość wynosi mniej niż 1 złoty, wynikłych z przerechowania pożyczek markowych na złote.

SAMOBÓJSTWO W DOMU RABINA.

Warszawa. W mieszkańcu prof. młw. warszawskiego rabina Szeresa — popełniła samobójstwo kuzynka rabina Rachela Benjaków, lat 66, wdowa, podobno przyczyną rozpaczyliwego kroku był rozstrój nerwowy.

Rząd domaga się przywrócenia pełnego budżetu Min. Spraw Zagranicznych.

Warszawa. (Tel. wł.) Jak się dowiadujemy rząd, który ze spokojem przyjął skreślenie przez Komisję budżetową sejmiku z powodów merytorycznych szeregu sum ma zamiar wystąpić na plenum Sejmu o przywrócenie skreślonych z budżetu Ministerstwa Spraw Zagranicznych trzech pozycji

w sumie 730 000 zł., jako skreślonych nie ze względów rzeczowych a demonstracyjnych. Chodzi tu o 560 000 zł. na uposażenie pracowników na placówkach, 100 000 złotych na uposażenie delegata przy Lidze Narodów dr. Sokala i 70 000 zł. skreślonych z budżetu centrali.

Delegacja urzędników u p. wicepremiera Darla.

Warszawa. (Tel. wł.) Dziś delegacja stowarzyszeń urzędników państwowych w osobach wiceprezesów Warmkiego i Zielińskiego oraz sekretarza generalnego Dudy, została przyjęta przez p. wicepremiera Darla i przedstawiła mu szereg postulatów urzędniczych w zakresie weryfikacji i

stabilizacji oraz w sprawie zamierzonej nowelizacji ustawy emerytalnej. W związku z ogólną poprawą sytuacji skarbowej znać było, iż p. wicepremier zapastruje się optymistycznie na możliwość uwzględnienia niektórych żądań urzędników, niż przed kilku miesiącami.

Niemcy godzą się na ograniczenie prawa osiedlenia swych obywateli w Polsce.

Warszawa. (Tel. wł.) W rokowańach handlowych polsko-niemieckich nastąpił zwrot pomysłowy. Niemcy godzą się na ograniczenie prawa osiedlenia się ich obywateli na terytorium polskiem (jakiegoś niedopuszczenia w swoich traktatach z Francją i innymi państwami). W Polsce będą mieli pra-

wo osiedlenia się tylko obywatele niemieccy prowadzący interesy eksportowo-importhowe.

Głównym punktem dyskusji w chwili obecnej to sprawa ustalenia importu mięsa i żywca polskiego do Niemiec.

Wystannicy Niemiec przybierają ton dyktatorski.

London. Kola dyplomatyczne i wojskowe angielskie i sojusznicze potępiają surowo zachowanie się gen. Pawelsa i radycy Poerstera, którzy mieli odmówić pozyczenia jakiegokolwiek propozycji i zwrócili się o wysunięcie propozycji do erzymierzo-

wać przeniesienie dyskusji do Berlina (!) Czynniki miarodajne są zdania, że należy wezwać do Paryża wszystkich niezbędnych rzeczowników niemieckich, celem omówienia kwestii, pozostających w zawieszaniu, oraz poinformowania się, w jaki sposób Rzesza zamierza je uregulować.

Tylko Otton Habsburg zostanie królem Węgier.

Budapeszt. W dłuższej mowie podniósł hr. Apponyi, że wychowanek króla Ottona odpowiada w zupełności narodowym nadziejom węgierskim i należy się spodziewać, że niezadługo powróci on do kraju.

Dla państwa węgierskiego istnieje tylko jeden legalny król Otto.

W dzienniku Magyar Sak wywozł hr. Andrassy, że można z największym zadowoleniem przyjąć do wiadomości możliwość zbliżenia między Węgrami a Włochami i Polską. Jednakże Węgry nie mogłyby sprzyjać królowi poleconemu przez jakieś państwo zagraniczne. Byłoby również błędem przyjęć orientację antyfrancuska.

Niemcy wbrew umowie wydają robotników polskich.

Warszawa. (Tel. wł.) Wbrew zawartemu w początkach grudnia układowi polsko-niemieckiemu w sprawie robotników rolnych, w myśl którego Niemcy zobowiązali się nie wywierać nacisku na pracodawców rolnych, co do wydalenia robotników polskich przebywających od kilku lat na terenie niemieckim, dowiadujemy się, iż zaledwie

kilka dni po zawarciu tego układu z rozkazu niemieckiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, landraci zostali 14. grudnia 1926 roku tajny okólnik do pracodawców, polecający traktowanie tych robotników polskich, którzy nie otrzymali formalnych praw pobytu w Niemczech na rok 1927, jako „uciążliwych cudzoziemców“.

PRACA BEZROBOTNYCH — NA KREDYT.

Warszawa. (Tel. wł.) Na oryginalny pomysł udzielania żywego kredytu wpadły władze miejskie stolicy: Fundusz bezrobocia udziela obecnie pożyczek w formie pracy bezrobotnych przedsiębiorcom, którzy złożyli gwarancje spłaty uzyskanej w ten sposób pożyczki. Fundusz ten awansuje przedsiębiorcom pewną ilość godzin pracy bezrobotnych, sam ich opłacając. Ekwivalent pieniężny przedsiębiorca wpłaca następnie w umówionym terminie. Jednakże ze względu na kłopotliwy charakter tego użytkowania siły roboczej dotychczas tylko w kilku wypadkach skorzystano z tej formy kredytów.

POLSKIE KOLEJE PAŃSTWOWE PRZEDSIĘBIORSTWEM DOCHODOWYM.

Koleje państwowe w 1926 roku poraz pierwszy od czasu istnienia państwa polskiego dały skarbowi 32 milj. zł. czystego zysku. Podwyżka tariff państwowych w grudniu u. r. pozwoliła pokryć 10 proc. dodatkę do pensji pracowników za listopad i grudzień 1926 roku.

CORAZ LEPSZA GOSPODARKA W LASACH PAŃSTWOWYCH.

Min. rolnictwa przekazało do centralnej Kasy Państwowej w r. 1926 tytułem czystego dochodu z lasów państwowych 73 milj. zł. Suma ta wykazuje wzrost o 103 proc. w porównaniu z dochodem z r. 1925 (36 milj.) a o 93 proc. w porównaniu z preliminarzem na rok 1926 (38 milj.)

TRÓJMIEC NARCIARSKI WE LWOWIE.

L wów. W dniach od 17 do 20 bm. odbędzie się tu zapowiadany oddawna wielki międzypaństwowy trójmiec narciarski Czechosłowacja — Rumunia — Polska. Trójmiec składa się będzie z biegu 18 km., skoków i biegu kombinowanego (bieg i skok), oraz z biegu dla pań. Odbędzie się pozątem międzynarodowy bieg wojskowy 30 km. ze strzelaniem.

STANY ZJEDNOCZONE GROMADZA WOJSKO NAD GRANICĄ MEKSYKU.

Nowy Jork. W Meksyku kłota polityczna licza się poważnie z tem, że zerwanie stosunków dyplomatycznych między Meksykiem a Ameryką nastąpi jeszcze w bieżącym miesiącu. Wedle doniesień prasy amerykańskiej dowóztwo wojenne Stanów Zł. wysłało 13 tysięcy żołnierzy nad granicę meksykańską. Wojsko to jest gotowe każdej chwili do wymarszu w pole.

ZGON WYBITNEGO UCZONEGO.

Warszawa. Wczoraj zmarł p. Andrzej Rawita-Gawroński, profesor Uniwersytetu Lwowskiego, znakomity sanskrytolog, syn historyka Franciszka Rawity-Gawrońskiego, a wnuk znakomitego pisarza T. T. Jaha.

Mowa p. Wojewody Grażyńskiego w Sejmie Śląskim.

Liczebność Policji na Górnym Śląsku nie może ulec zmniejszeniu. — Dział robót publicznych. — Zwalczanie bezrobocia. — Ważne zagadnienia w dziedzinie szkolnictwa na Górnym Śląsku.

Z powodu nawalu materiału biernego, nie mogliśmy w numerze wczorajszym wydrukować w całej rozciągłości mowy P. Wojewody Grażyńskiego, wygłoszonej na posiedzeniu Sejmu Śląskiego, a poruszającej najżywniejsze zagadnienia życia Śląska. Poniżej podajemy dołączenie tej mowy, począwszy od tytułu policji wojewódzkiej.

Dział III mieszczący w sobie wydatki związane z Policją Wojewódzką wykazuje olbrzymią cyfrę 9 017 140 zł., z czego na samo wyposażenie przy-

pada 7 599 867 zł. Policja Wojewódzka przystosowana do administracyjnego podziału Województwa obejmuje:

Komendę Policji Województwa Śl. w Katowicach, 8 powiatowych komend, 31 komisarjatów, 140 posterunków, oraz 2 urzędy śledcze. Policja ta ulega, w miarę postępującego wykształcenia i udoskonalenia, oraz ustalania się stosunków bezpieczeństwa na terenie Województwa Śl., stopniowej redukcji, a stan jej zbliża się do starszej o 4 lata policji państwowej na obszarze ziem Rzeczypospolitej.

tu jednak wstrzymać się od jednej uwagi. Całe moje dotychczasowe doświadczenie w zetknięciu z tą służbą Policji, oraz jej strona organizacyjna wykazują, iż niewątpliwą przeszkodą w zakresie udoskonalenia jest jej charakter wojewódzki, wyodrębniający ją z ogólnych ram organizacji państwowej Policji i utrudniający w ten sposób sprawne załatwianie takich spraw, które tylko

z punktu widzenia państwowej całości rozwiązać się dadzą. Oczywiście zagadnienie to łączy się ze sprawą zmiany odpowiedniego artykułu Statutu Organizacyjnego, wymagającej, jak wiadomo, zgody Wysokiego Sejmu. Już dzisiaj na płaszczyźnie służby policyjnej dochodzi często do skrzyżowania się uprawnień kompetencyjnych, które nie zawsze wychodzą na zdrowie organizacji tej służby państwowej.

Wydatki na kulturę krajową i pomoc dla robotników.

Wydatki na kulturę krajową wzrosły na 369 690 zł., a zatem o 55 000 zł., z czego na sam fundusz melioracyjny wypada podwyżka 50 000, zaś w preliminarzu szczegółowym wydatków nadzwyczajnych wstawiono 30 000 zł. na urządzenie szkoły w Międzywiesiu. Jeżeli zwzamy, że w powyższej wyszczególnionej sumie ogólnej, mie-

szcza się wydatki przeznaczone na służbę weterynaryjną, popieranie wytwórczości rolnej i leśnej, utrzymanie szkół rolniczych, udzielanie doraźnej pomocy rolnikom, odszkodowanie za zabite i padłe zwierzęta — preliminowana przez nas kwota nie może być uznana za zbyt wysoką.

Nie będzie redukcji personalu policyjnego.

Podczas, gdy etat Policji Wojewódzkiej wynosił jeszcze w dniu 1-go stycznia 1926 r. razem 3035 ludzi, to w dniu 1-go lipca 1926 r. wynosił już o 100 niedobitków mniej, tj. razem 2935 ludzi. — Etat Policji ustalony został na okres budżetowy 1927-28 razem na 2595 ludzi (minus 340 ludzi), a od 1-go stycznia 1927 r. minus 140 ludzi.

W tym stosunku też następowały zwolnienia z Policji Wojewódzkiej, podczas kiedy przyjęć w całym roku 1926 było tylko 20.

O postępie przeprowadzenia Policji do normalnego i koniecznego stanu świadczą następujące dane: ogólny stan (przebieg) Policji Wojewódzkiej wynosił w roku 1923 — 3612 ludzi, w roku 1924 — 3511, w roku 1925 — 3260, w roku 1926 — 2935, a obecnie r. 1927 — 2595 ludzi, czyli już przeszło o 1000 mniej.

Również zredukowany został znacznie etat koni, który w roku 1926 wynosił jeszcze 189 koni, a obecnie tylko 100 koni.

Stosunek liczebności Policji do ilości mieszkańców Województwa Śląskiego wynosi obecnie: 1:492, podczas kiedy w roku ubiegłym wynosił 1:435.

Stosunek Policji Państwowej na terenie całej Rzeczypospolitej, z wyjątkiem Śląska, wynosił przeciętnie 1:748 (Policji Państwowej 35 657 na okragło 26 000 000 ludności), jednakże w Województwach wschodnich i granicznych

liczebność Policji Państwowej, mimo istnienia Korpusu Ochrony Pogranicza, jest w stosunku do ilości ludności, znacznie wyższą i tak:

Województwo Wileńskie: ludność 883 659, policji 2809, stosunek do zaludnienia jak 1:350. Województwo Nowogrodzkie: ludność 822 106, policji 1877, stosunek do zaludnienia 1:437.

Wprawdzie liczebność Policji Wojewódzkiej w stosunku do ludności na Śląsku może się wydawać niewątpliwie, nie na pierwszy rzut oka jeszcze za wysoką a niepotrzebną, faktycznie jednakże tak nie jest.

Uwzględniwszy ciężkie stosunki i warunki służby bezpieczeństwa na Śląsku, nie widać jeszcze całkiem kryzysu gospodarczego i bezrobocia, stosunki narodowościowe, dalej 292 km otwartą granicę, na której Policja pełnić musi służbę ze zdwojowaną czułością i sprężystością, przyjdzie się do przekonania, że obecny etat Policji bezwarunkowo nie jest za wysoki, owszem jest nadal w tej wysokości konieczne potrzebny i zmniejszonym, bez narazenia się na poważne komplikacje, absolutnie być nie może.

Na granicach i kresach wschodnich Rzeczypospolitej pełni, jak wiadomo, służbę graniczną, obok Policji Państwowej, tak zwany Korpus Ochrony Pogranicza w sile kilkuset tysięcy żołnierzy.

Szkolenie kadr policyjnych.

Jeszcze jednym ważnym momentem, którego przy ocenie liczebności Policji Wojewódzkiej pominać nie można, jest szkolenie Policji. — Wiadomo pod jakimi warunkami i w jaki sposób Policja Wojewódzka w roku 1922 roku powstała, przynajmniej do 85% z elementów niemających pojęcia o służbie policyjnej, a nawet wojskowej dostatecznie niewykształconych. Dlatego też szkolenie Policji idzie, jak w poprzednich latach tak i obecnie w możliwie najszerszym zakresie: Dlatego stale utrzymywane są 2—3 kursa posterunkowych i jeden kurs przodowników, oprócz licznych innych kursów specjalnych, jak kursa śledcze, wychowania fizycznego itp. W roku ubiegłym odbyło 12 różnych kursów po 5—8 miesięcy z przeciętną ilością frekwentantów 60 na każdym kursie. To daje w ciągu roku 720 funkcjonariuszów przeszkolonych czyli że stale było przeszło 300 ludzi na kursach oddległych od wykonania normalnej służby.

Ponieważ jeszcze około 30% policjantów nie jest przeszkolonych, więc szkolenie w bieżącym roku musi pójść w tem samym temple naprzód, a skutki szkolenia okazują się już dzisiaj w większej sprawności organów bezpieczeństwa, okaza się zaś w zupełności dopiero po ukończeniu przeszkoleniu, kiedy cały stan Policji będzie mógł być użyty do normalnej służby bezpieczeństwa, a każdy przeszkolony policjant wykorzystad będzie mógł nabyła wiedzę i praktykę z pożytkiem dla służby. Z pewnością dobrze wyszkolony policjant zastąpi pod względem wydajności 2 niewykształconych policjantów. Wów czas okaza się również możliwość dyskusji na temat ewent. dalszego obniżenia stanu liczebnego Policji Województwa Śląskiego.

Co się tyczy samych cyfr budżetu Policji Wojewódzkiej, to nadmienić muszę, że cały preliminarz budżetowy Policji Wojewódzkiej utrzymamy jest, ponadwzrost konieczne niezbędne podwyżki kwot z powodu drożyzny, w granicach budżetu rocznego.

Konieczność zmiany Policji Wojewódzkiej na policję państwową.

Przedkładając preliminarz budżetu Policji (jeszcze raz podkreślam, że Policja Wojewódzka już dzisiaj stoi na granicy na wysokości zadania. Te zaś

wady, które jeszcze istnieją, usuwa się przez konsekwentną pracę w dziedzinie wykształcenia, uzupełnienia organizacji, oraz ścisłą kontrolę. Nie mogą

Roboty publiczne.

Roboty publiczne.

Preliminarz Urzędów Robót Publ. wykazuje znaczny wzrost pozycji. W dziale wydatków zwyżczających w stosunku do 2 250 480 zł. z r. 1926, wstawia się kwotę 3 082 423 zł., a to w związku z koniecznością podwyższenia kilku pozycji. Już w ostatnim roku okazało się dowodnie, że Urzędy Robót Publicznych mogą pracować skutecznie przy utrzymaniu tego niskiego stanu etatów, jakie im przyznano w ostatnim roku ze względu na wielki zakres prac, przeprowadzonych zarówno w dziedzinie administrowania budynków skarbowych, jak i nadzoru prowadzenia budowl i opracowywania planów. Podwyższenie etatów w tych urzędach z 67 na 77, zatem o 10, wymaga dobrze zrozumianego interesu Państwa, który nie znosi oszczędności podlegających za sobą większe straty od oszczędzonych kwot. Podwyższenia więc wydatków na uposażenia o przeszło 100 000 zł. nie da się uniknąć bez narazenia się na ciężką szkodę, wynikającą z niemożliwości opanowania roboty przy dotychczasowym stanie liczebnym tych urzędów.

Pomieszczona w tym dziale kwota 275 000 zł. na popieranie ruchu budowlanego, ma swe specjalne przeznaczenie, a mianowicie ma służyć jako

fundusz nisko oprocentowanych pożyczek, udzielanych ludziom na cele budowy drobnych domów mieszkalnych tego typu, jakie w wielkiej ilości wybudowano w powiecie rybnickim.

Niemniej w dziale wydatków nadzwyczajnych, konstytuujemy silny wzrost pozycji z 2 138 000 zł. na 5 541 000 zł., co tłumaczy się przejściem na etat Urzędów Robót Publicznych wydatków, związanych z wszystkimi budowlami, co z punktu widzenia racjonalnej gospodarki jest jedynie uzasadnione — Najpoważniejsze kwoty przewiduje się na budowę gmachu Wojewódzkiego oraz wykończenie budowy gmachu dla gimnazjum w Bielsku, nadto wstawia się na budowę gimnazjum w Katowicach jako pierwszą ratę kwotę 100 000 zł. Tytułem pierwszej raty na budowę urzędniczych domów mieszkalnych kwotę 250 000 zł. Na dokonanie budowy mostu w Gozdzankach kwotę 190 000 zł., zaś na pokrycie reszty wydatków, związanych z budową krajowej kolei Ustroń—Wiśła—Głęboc 1 606 000 zł. — Jak widać z powyższego, są to przeważnie prace pozaczynane, których ukończenie jest koniecznością. Nowe roboty rozpoczynają się tam, gdzie tego zachodzi niezbędna potrzeba.

Budowa domów robotniczych.

Muszę tu przytem jeden moment zaznaczyć: Nie chcemy, by w tym dziale powtórzyły się błędy, popełnione poprzednio, w szczególności zaś odrzucałmy wszelkie przedsięwzięcia typu luksusowego, wychodzące z tego założenia, że w okresie kryzysu gospodarczego i nędzy mieszkaniowej należy budować praktycznie, tanio, a przecięt z uwzględnieniem pierwsiastka piękna. Nie czas w tej chwili na wytworne luksusowe gimnazja w rodz. bielskiego gimnazjum lub szkoły na wyrost w Wiśle, albo słynnego rozmiarami w całej Polsce gmachu Wojewódzkiego, natomiast potrzeba budynków, prostych i praktycznych, na mieszkanie dla robotników i urzędników, oraz na

pomieszczenia dla urzędów i instytucyj. Przygotowująca się na najbliższy rok wielka kampania budowlana, w związku z uchwalonym już przez Wysoki Sejm, funduszem gospodarczym, oraz uchwalę się mająca nowela o funduszu na budowę bloków robotniczych, wreszcie z przyrzeczoną w najszerszych rozmiarach, pomoc Rządu Centralnego, napelnia otuchę, że przyczyni się ona w dużej mierze do ożywienia na rynku pracy i wprowadzi pewną ulgę w przeżywanym obecnie kryzysie. O ruch budowlany bowiem zaczepia się cały szereg działów produkcji przyczyniając się do ich ożywienia.

Polityka socjalna.

Pomoc dla ubogich i bezrobotnych.
Dział IX preliminarza budżetowego zatytułowany niewłaściwie: „Zakłady krajowe i humanitarne”, zamiast przyznania mu tytułu „Opieka Społeczna”, wykazuje znaczne zwiększenie kredytu na wydatki, bo o przeszło milion zł. Przyczyną tego zwiększenia była dotychczasowa, niedostateczna pomoc dla warstw ubogich i bezrobot-

nych. W ciągu roku 1926 okazała się potrzeba występowania z wnioskami do Sejmu o dodatkowe kredyty, skoro wyłoniła się konieczność dodatkowego zaspokojenia potrzeb specjalnych, poprzednio wogóle nie przewidzianych, np. na żłobki, wskutek uchwalenia śląskiej ustawy o żłobkach, na leczenie bezrobotnych, pomoc materialną dla zredukowanych policjantów, leczenie

policiantów, zwolnionych ze służby z powodu choroby w służbie nabytej itp.

Zapomogi dla najuboższej ludności.

Obok podwyższenia dotacji na pokrycie niedoboru w Śląskim Zakładzie Wychowawczym w Cieszynie, znacznej podwyżki doznał kredyt dla najuboższej ludności, który z dotychczasowej kwoty 740 000 zł. został podniesiony do kwoty jednego miliona złotych. Wchodzi tu w rachubę doraźne zapomogi dla tego rodzaju osób, które z jakichkolwiek innych tytułów nie są uprawione do pobierania rent, czy też zasiłków z funduszy publicznych. Należą tu zatem bezrobotni, w liczbie przeszło 5000 osób, którym dla przyczyn ustawowych odmówiono zasiłków z funduszu bezrobotca, a pozostających w niedzy, daleki reńsiści socjalni, pobierający na parę złotych miesięcznie z ubezpieczalni prywatnych, wreszcie rodzin rezerwistów wojskowych, którym obecnie nie przychodzi się z pomocą z funduszy państwowych z powodu wygaśnięcia z końcem roku 1925 roku mocy obowiązującej dotychczasowej ustawy państwowej. Władze Centralne orzekły bowiem, że świadczenia wojskowe należy uważać za dalszy ciąg obowiązkowej służby prezerwistów i z tego tytułu nie należą się rodzin rezerwistów żadne zasiłki sustentacyjne.

Fundusz dla najuboższej ludności, wnoszony w preliminarzu na rok 1926 274 000 zł. musiał być w tym samym roku kilkakrotnie podwyższony przez uchwalenia na ten cel budżetowych kredytów i mimo to nie wystarczył w roku 1926 odzwierciedlać w mieście grudniu u. r. musiał być skróconym w drodze wzięcia z zapożyczeń w innych porządkach tego samego działu budżetowego. Także dotychczasowy kredyt w wysokości 10 000 zł. na mleko dla karmiących bezrobotnych okazał się znikomym, wobec czego obecnie ulega podwyżce do 20 000 zł., gdyż na ten cel okazała się niezbędna potrzeba wydatkowania cenimiarzy 3000 zł. miesięcznie. — Nowa rozprawa stanowi 87 934 zł. która będzie wypłacona tytułem rent dla osób nieodpowiadających pod ustawie inwalidzka.

Wydatki na pomoc dla bezrobotnych.

Inne wydatki z tego paragrafu, jak pomoc lekarska dla bezrobotnych w kwocie 700 000 zł., węgiel dla bezrobot-

nych 350 000 zł. i zapomogi dla zredukowanych policjantów 240 000 zł., zaliczone w obecnym preliminarzu do wydatków nadzwyczajnych.

Urząd Wojewódzki zawarł już, prawie analogicznie z rokiem ubiegłym, umowę ze Spółką Bracką w Tarnowskich Górach o dalsze leczenie bezrobotnych w roku 1927. Kredyt na ten cel wzrasta w porównaniu z kredytem roku poprzedniego o 100 000 zł. rocznie ze względu na potrzebę leczenia zredukowanych policjantów, co liczbe osób leczonych znacznie podnosi.

350 000 zł. na zakupno węgla dla bezrobotnych.

W roku 1926 wstawiono do preliminarza budżetowego kwotę 100 000 zł. na wyrównanie udziału Samorządów w pokryciu połowy kosztów zakupu węgla dla bezrobotnych przez Rząd Centralny. Przy końcu roku ubiegłego Urząd Wojewódzki wzięcia się zmuszonym do zakupu 10 000 ton węgla dla bezrobotnych z funduszu śląskiego, nie wyczekując na akcie państwa, natomiast przedawcy, którzy w roku 1925 dali taką właśnie ilość węgla bezpłatnie dla bezrobotnych, w roku 1926 darowizny takiej nie chcieli uczynić. Ministerstwo Skarbu zgodziło się, że w razie niechęci się Ministerstwo Skarbu 100 000 zł. na węgiel, chróńono na taki sam cel w r. 1927 z tem jednakże zastrzeżeniem, że taka sama kwota, przeznaczona w budżecie na rok 1927, służyć mogła być na każde wzięcie wyasygnowane. Za te 100 000 zł. plus 100 000 zł. z kredytu, przeznaczanego na dożywienie dzieci w tym samym porządku zakupu na ten czas węgla, który w budżecie między bezrobotnych bezpłatnie rozdzielono. Obecnie rozdziela się dalszy węgiel, zakupiony przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej na zabezpieczenie ewentualnej dalszej niefunacji za ten węgiel wstawiono jeszcze kredyt 250 000 zł. czyli razem na węgiel 350 000 zł.

Pomoc dla zredukowanych policjantów.

Kredyt w wysokości 50 000 zł. na pomoc dla zredukowanych policjantów, wczepiany w ciągu niecałego drugiego półrocza 1926 r., podwyższa się na rok bieżący do rocznej kwoty 240 000 zł. Ostatnio liczba potrzebujących zaopatrzenia policjantów wzrosła do 300 osób.

zł., a zatem kwota przekraczająca jedną trzecią całego budżetu śląskiego. Pomijając ogólny dochodowy, wykazujący się dziesiątą kwotą 440.690 zł., stwierdzamy, że szeregując wydatki wedle rodzaju szkolnictwa, na pierwszym miejscu znajdujemy szkoły powszechne (16.339,12 zł.), następnie szkolnictwo średnie, ogólnie-kształcące (zł. 2.896.287 plus 70.000 zł. wydatków nadzwyczajnych) i szkolnictwo zawodowe (1.407.179 zł.)

Szkoły powszechne.

Przechodząc kolejno te działy stwierdzam, że jeżeli chodzi o szkolnictwo powszechne, to pod względem organizacji jest ono w Województwie Śl. na ogół rozbudowane wystarczająco.

Głównym typem jest szkoła 7-mio klasowa, znajdująca się we wszystkich miejscowościach posiadających dostateczną liczbę dzieci.

Etat proponowany na rok 1927-28 obejmuje 3.838 posad zatem przeszło o 100 mniej niż w roku poprzednim, co tłumaczyć należy podwyższeniem godzin obowiązkowych.

Koszta utrzymania szkolnictwa wzrosły dość znacznie tak z powodu podwyższenia umoszeń, jak i zwiększenia kwot na zsiłki, pomoce naukowe i p-żyrczy na rozbudowę szkół w zminach ułoższych.

Co do rozbudowy wewnętrznej zachodzi największa potrzeba przyjsia z pomocą szkółom powszechnym w kierunku pomnożenia środków naukowych, co też zostało uwzględnione wydatnie.

Wychowanie pozaszkolne.

Szczególną uwagę zwraca nadto Urząd Wojewódzki na rozwój wychowania fizycznego i oświatę pozaszkolną, dlatego też stosowne kwoty podwyższono w stosunku do roku ubiegłego na 145.000 na 200 000 zł. Ślę szkolna w zakresie szkolnictwa powszechnego dostosowana jest wystarczająco do liczby mieszkańców.

Seminarja nauczycielskie.

Przechodząc do seminarjów nauczycielskich i szkolnictwa średniego, ogólnie-kształcącego stwierdzam, że w r. 1927 nie jest zamierzona dalsza rozbudowa seminarjów nauczycielskich.

Uzupełnić tylko należy seminarjum w Nowej Wsi kursem V-tym i szkoły czterech w Tarn. Górach klasa VIII. Koszta utrzymania seminarjów w br. wynoszą 940.755 zł. przyczem podwyżka kosztów uzasadniona jest rozwojem niekompletnych zakładów.

Szkolnictwo średnie.

Państwowych szkół średnich ogólnie-kształcących będzie w br. 13. Rozbudowa sieci tych szkół jest na ukończeniu. Budżet na szkolnictwo średnie zwiększa się w br. rachunkowym o kilkaset tysięcy, dzięki zwiększonym wydatkom na szkoły rozwojowa

Szkolnictwo zawodowe.

Za jeden z najważniejszych typów szkolnictwa uważa Urząd Wojewódzki w danych warunkach, szkolnictwo zawodowe. Plany organizacyjne w tym kierunku zmierzają do dalszej rozbudowy istniejących już zakładów naukowych, tj. państwowych szkół przemysłowej w Bielsku, Wojewódzkiej Szkoły Mechanicznej i Hutniczej w Król. Hucie i dostarczenie tym szkołom należnych i należnych urządzeń, by nauka w nich mogła iść równorzędnie z rozwojem nauk technicznych.

Szkolnictwo dokształcające.

Odnosnie do szkolnictwa dokształcającego zaznacza się, że budżet jego, ułożony na podstawie dotychczasowych zasad prawnych, uwzględnia dalszy jego rozwój. O ile wniesiona do Seimu Śl. ustawa o organizacji tego szkolnictwa zostanie przez Sejm Śląski uchwalona, to nastani odciążenie budżetu Województwa mniejszej o 1/3 części wydatków na ten cel preliminarzowych.

Szkola budownictwa i instytut rzemieślniczo-przemysłowy.

Uznać inicjatywę prywatną, onarta o rzeczywiste potrzeby subwencjonnie Województwo nowo powstała szkoła budownictwa i instytut rzemieślniczo-przemysłowy w Katowicach. Na subwencje przewidziano kwotę 60.000 zł. Szczególna wreszcie troska otacza Urząd Wojewódzki instytucję dożywiania młodzieży szkolnej, która to akcja w związku z kryzysem gospodarczym, ma szczególnie doniosłe znaczenie.

Podatki winny płacić przedewszystkiem klasy posiadające.

Przechodząc z kolei do zestawienia części III, dotyczącej szczegółowych dochodów i wydatków administracji skarbowej, zwracam uwagę przedewszystkiem na część dochodowa, wyrażająca się w cyfrze 56 828 925 zł., a więc przeszło 4 000 000 zł. więcej, niż ta, która preliminarzowano na rok 1926. Dochodem tym administracja skarbowa przeciwstawia wydatki w sumie 4 180 140 zł. Lwią część dochodów przynoszą daniny publiczne, bo 56 483 000 zł., z czego na podatki bezpośrednie przypada 42 800 000 zł., w tym na podatek przemysłowy, od obrotu i od świadczeń przemysłowych 22 100 000 zł., zaś nadodchodowy 17 000 000 zł., wreszcie na podatki pośrednie 6 515 000 zł. Jak wspominałem wyżej, wpływy z podatku dochodowego można preliminarzować na dalsze z pół 3 miliony zł. W dziale podatków bezpośrednich konstataujemy niewielki wzrost kwot preliminarzowanych z jednym wyjątkiem podatku dochodowego, w przeciwieństwie do podatków pośrednich, gdzie konstatauje się obniżenie sum preliminarzowanych. Wynika z tego jasno, że nie należy się śrubie podatkowej, a dochody preliminarzuję się ostrożnie, nie licząc na nadzwyczajne wpływy lub konjunkturę. Bez względu na przebieg podatków bezpośrednich w stosunku do

pośrednich rzuca korzystne światło na politykę podatkową, starająca się osiągnąć przedewszystkiem klasy posiadające. Trudno oczywiście przewidzieć, ja kdaleko pójdzie przerzucanie podatków, które według teoretycznej prawa skarbowego, zachodzić nie przy wszystkich podatkach. Jak już nadmienilem wyżej fakt przynajmniej ostatnio 10% podwyżki umoszeń urzędniczych zmusza nas do przeprowadzenia rewizji cyfr umoszeń w tych w dziale wydatków w ordnnej kwocie 3 358 989 zł., dla których w niniejszym preliminarzu nie przewidziano pokrycia, ale które jak zaznaczyłem, znajdzie się w wzmoczonych wpływach z podatku dochodowego. — Zaznaczam, celem umoszenia, że grzywny i kary oraz odsetki za zwłokę przy podatkach bezpośrednich, z których dochód preliminarzuję się obecnie na 1 500 000 zł., wynosząy się z 9 miesięcy 1926 r. 2 878 239 zł. Z tej kwoty przypada na ciężki przemysł i 830 355 zł. (głównie załogoci podatkowe za lata 1924-25), zaś reszta na płatników z l. osoby fizyczne w sumie 838 884 zł. Nie dotykają zatem grzywny na ogół takich ludzi, którzyby nie mogli płacić w terminie, a przyzwyczajanie do punktualnego uiszczania podatków, ma także swoje doniosłe znaczenie.

Szkolnictwo mniejszościowe.

Omawiając budżet tego działu nie mogę przejść do porządku dziennego nad jedną niesłychanie doniosłą częścią naszego szkolnictwa, a mianowicie t. zw. szkolami mniejszości narodowych, a to z przyczyn a) najpierw, że sprawa ta sama w sobie jest niezmiernie doniosła, b) ponieważ ostatnio stała się przedmiotem specjalnego zainteresowania wskutek zasadniczego sporu, toczącego się o Interpretację Konwencji Genewskiej, oraz w związku z tem, o prawna stronie odrzucenia kilku tysięcy wniosków o przyjęcie dzieci do szkół mniejszości.

Ducha Konwencji Genewskiej nie można w inny sposób tłumaczyć, jak tylko w ten, że dziecko niemieckie winno uczęszczać do szkoły niemieckiej a dziecko polskie do szkoły polskiej.

Na samym wstępie zaznaczam, że tak jak zresztą nie należy, stojąc na gruncie lojalnego wykonania odnośnych przepisów Konwencji Genewskiej, nie tylko ze względu na ich brzmienie i moc wiążącą, ale także i z tej przyczyny, że uznaje wewnętrznie słuszność postulatów nauczania dziecka niemieckiego w niemieckiej szkole w jego języku ojczystym, a polskiego w polskiej. Nie będę tu rozwał za gaudien abstrakcyjnych, ale natomiast przenoszę się od razu na realny grunt cyfr i to cyfr porównawczych.

Jak wygląda wykonywanie przepisów Konwencji Genewskiej w świetle oficjalnych cyfr statystycznych? Różnie pokrywanie praw ludności polskiej w państwie niemieckim.

Według statystyki niemieckiej z r. 1925 na Śl. Opolskim mieszka około

500.000 Polaków, wliczając w to dwurzęzycznych, zaliczanych zresztą przez samych Niemców do Polaków, oraz około 160 000 jednojęzycznych Polaków. Na te ilości ludności polskiej, według oficjalnej statystyki z 1 października 1926 r., uczęszcza do szkół polskich 805 dzieci i to tylko do szkół powszechnych. U nas natomiast statystyka z r. szkolnego 1926/1927 przedstawia się w tym zakresie następująco:

Do państwowych szkół powszechnych mniejszościowych u nas na Gór. Śląsku uczęszczało 20 257 dzieci, — do państw. szkół średnich 619, do komunalnych szkół średnich 3 193, do prywatnych szkół średnich 1 641, — do prywatnych szkół powszechnych 554. Razem zatem 26 264 dzieci uczęszcza do szkół niem. W gór. części Województwa, kiedy z drugiej strony przy większej liczbie Polaków tylko 805 dzieci! Ale na tem nie koniec. W rejencji Opolskiej, wbrew odnośnym postanowieniom Konwencji Genewskiej, ucza tylko nauczyciele narodowości niemieckiej w szkołach polskich. Natomiast u nas 80 proc. sił nauczycielskich w szkołach mniejszości zalicza się do narodowości niemieckiej. Zatem w świetle cyfr, a te są najważniejszym argumentem, zarysowuje się jasno lojalność władz szkolnych polskich, w stosunku do Konwencji i tego zagadnienia mniejszościowego, o którym mowa. Ten fakt, że nie chcemy, by dziecko polskie tkwiło w szkołach niemieckich znajduje się w zgodzie zarówno z zasadami pedagogicznymi, jak z dobrze zrozumiałymi przepisami Konwencji Genewskiej, jak wreszcie z oczywistym interesem wychowanków i dlatego na tym punkcie

Szkolnictwo górnośląskie.

Przychodzi najważniejszy dział IV-ty, a mianowicie szkolnictwo, będące, jeżeli się ten dział potraktuje ty-

ko z punktu wzięcia budżetowego, przedmiotem specjalnej troski Rządu i Sejmu, ilustrowanej kwotą 23 158 113

ostrzegając się jaknajbardziej kategorycznie przeciw zarzutom nielojalności lub gnębienia mniejszości, nie cofniemy się ani na krok po myśli hasła, polskie dziecko w polskiej szkole". Spodziewam się, że bawiący obecnie na terenie Dyrektora Sekcji Mniejszości Narodowych przy Lidze Narodów, mający się zapoznać z panującą u obu stron stosunkami, da wiare wielkiej wspaniałomyślności i oceni należycie istotny stan rzeczy. Nie mamy powodu kryć się za błyskotliwy frazes, który na dłuższą metę zawsze zawodzi. Tyle jeżeli chodzi o szkołę mniejszości.

Wytuczne polityki szkolnej
P. Wojewody.

Syntetyzując swój kierunek polityki szkolnej, na tle przedkładanego dzisiaj budżetu, zaznaczam, że dążę do:

1) Jaknajdoskonalszego zestawienia personelu nauczycielskiego z takich sił, któreby nie tylko zawodowo wypełniały jaknajlepiej swoje obowiązki, ale równocześnie traktowały swe stanowisko, jako postannictwo, jako placówkę wielkiej pracy obywatelskiej. Dlatego wydałem znany okólnik o pracy pozaszkolnej, uzależniając od niej ocenę wartości poszczególnych jednostek.

2) Uważając szkołę ludową za najmocniejszy fundament odradzającej się ciągle siły społeczeństwa, poświęcam specjalną uwagę tak programom szkolnym, podręcznikom, wyposażeniom szkół, pomocy naukowej, jak i szczególnej kontroli dorobku pracy. Położę nacisk zarówno na dokształcanie zawodowe nauczycieli, jak i organów kontroli i zarządu t. j. inspektorów.

3) Dziecko, które opuszcza szkołę, chciałbym również utrzymać w ramach dalszej pracy dokształcającej, nie tylko na zasadzie szkół dokształcających, czy zawodowych, ale tam, gdzie to nie może mieć miejsca, przez silnie rozwiniętą i planowo prowadzoną pracę pozaszkolną, na którą przewidziano osobne fundusze.

Na tem kończę swe ogólne uwagi na temat przedłożonego preliminarza budżetowego.

Jeszcze raz podkreślam, że preliminarz budżetowy jest realny, w działach dochodów i oszczędny w działach wydatków. Nie jest on przytem budżetem aparatu administracyjnego, ale tętni w nim puls odczucia życia, potrzeb szeroki mas, oraz pełnej troski społecznej.

Jeżeli porusza się czasem krytycznie sprawę powiększonych etatów, oraz podwyższenia uposażenia funkcyjnarium, to przecież zaznaczam, że aparat ten służy społeczeństwu w wielu dziedzinach życia publicznego i umożliwiał spokojne bytowanie, oraz rozwój społeczeństwa, przez gwarancję bezpieczeństwa, bezstronne rozstrzygnięcia lub arbitrytalne normowanie pewnych spraw, mnożenie oświaty, zaspokojenie innych potrzeb. Duże stosunkowo kwoty przeznaczane na budownictwo, oraz cały dział opieki społecznej, wskazuje niedowzmaczanie na to, że jednak preliminarz ten wypływa z racjonalnego odczucia potrzeb, i zmierza do mnożenia dobrobytu społeczeństwa, a łagodzenia nędzy.

Przedkładając ten preliminarz w imieniu Rady Wojewódzkiej, proszę Wysocki Sejm o przychylnie jego rozpatrzenie i nadanie mu charakteru ustawy.

Przybycie ministrów do Katowic.

Warszawa. (Tel. wł.) Dowiadujemy się, że p. wicepremier Bartel i min. Kwiatkowski możliwe, że w towarzyszy także innych panów ministrów przybędą do Katowic w następną niedzielę (23 bm.). Przedmiotem przybycia p. ministrów będzie omówienie założeń do zagadnień górnośląskich, zwłaszcza gospodarczych.

WIELKIE WRZENIE MOWY MIN. ZALESKIEGO.

Helsingfors. Ekspozycja ministra Zaleskiego, wygłoszona na posiedzeniu komisji sejmowej, wywołała wielkie poruszenie w prasie fińskiej. Organ stronnictwa rządowego stwierdza, że Minister Zaleski podkreślił pokojowe nastawienie Polski w stosunku do Rosji i Litwy.

P. Colban w Opolu.

Stosownie do programu złożył p. Colban wizytę p. Prezydentowi Proskiemu w Opolu, poczem wieczorem odbyła się u przedstawiciela Rzeczypospolitej Polskiej, generalnego Konsula p. Szczepańskiego przyjęcie. W którym wzięli udział p. Colban, Wojewoda Grażyński, Marszałek Sejmu Wolny, prezes Trybunału Rozjemczego p. Kaeckenkeck, członkowie Trybunału p. prezes Kaluzniowski i p. Schneider, dyr. Miller i p. sekr. Huber.

W czasie przyjęcia wygłosił p. Konsul gen. Szczepański nast. przemówienie:

Ze szczególnym zadowoleniem witam dziś w naszym gronie p. Dyr. Colban, wybitnego członka Sekretariatu Ligi Narodów i człowieka, któremu oddaniem jak znajomością rzeczy, poświęca się ważnej i trudnej sprawie mniejszości narodowych.

Wszyscy zgromadzeni przy tym stole, jesteśmy powołani do stosowania w życiu Konwencji Genewskiej, która stała się ustawą w obydwu państwach, które ją podpisały. Ale jakże tworzą się ustawy? Stanowią one, albo wynik długiego rozwoju stosunków, w czasie którego życie samo krystalizuje pewne zasady prawne, zaś ustawodawca formułuje je tylko, — lub też są one owocem wysiłku, mającego za zadanie uregulowanie stosunków przyszłych, nie zawsze łatwych do przewidzenia w sposób dokładny. Tak właśnie stało się w naszym wypadku.

Różnica między tymi dwoma rodzajami tworzenia się prawa jest również stara jak samo prawo. Zawsze istniały przepisy prawne, nie odpowiadające dość dokładnie stosunkom ludziom; których uporządkowanie było ich zadaniem.

Propaganda komunistyczna na Śląsku.

(r) Na wniosek Sądu Powiatowego w Katowicach, władze policyjne dokonały w drukarni „Sztuka” w Mysłowicach konfiskaty 5.500 sztuk ulotek komunistycznych, wydanych przez Jedność Robotniczą na Śląsku.

Pomocnicy słynnego Dr. Lukaschka przed sądem.

CIĘKAWY TEN PROCES
Na dzień 27. stycznia rozpisaną została rozprawa główna przed I. izbą karną w Katowicach przeciw Kurzydymie i tow. aresztowanych w związku z aferą dr. Lukaschka w Katowicach. Jako główni świadkowie figurują por. Zychów, kapitan Lis, nadkomisarz Ryzkowski, nadkomisarz Chomrański, ko-

Ukarani za szpiegostwo.

(r) Wczoraj w sądzie w Królewskiej Hucie odbyła się rozprawa przeciw Alojzemu Wolnemu, mieszkającemu powiatu Rybnickiego, który oskarżony był o uprawianie szpiegostwa na rzecz Niemiec. Oskarżony stał na usługach komisarza Maschlera w Gliwicach. Wyrokiem sądownym, Alojzy Wolny skazany został na półtora roku więzienia.

O jednolity okręg kolejowy

DLA ZAGŁĘBI WĘGLOWYCH.
(r) W Dyrekcji Kolejowej w Katowicach odbyło się posiedzenie Rady kolejowej. Prezes Dyrekcji inż. Debrzycki zawiadomił zebranych, że przed kilku tygodniami bawili w Katowicach wice-minister komunikacji Eberhardt, oraz komisarz wagonowy inż. Czapski, którzy wyrazili pełne uznanie dla pracy katowickiej dyrekcji kolei w okresie wzmożonego eksportu węgla. W celu powiększenia sprawności dyrekcji trzeba znaczących inwestycji których koszt przewidziany jest w sumie 24 milionów złotych. Wypada zaznaczyć, że Katowicka Dyrekcja Kolei przyniosła w roku zeszłym 40 milionów złotych czystego dochodu, po zaplaceniu robót inwestycyjnych i zaopatrzeniu innych polskich dyrekcji w żelazo zakupione na Śląsku.

W czasie wyłonionej następnie dyskusji rozpatrywano drobne ustępki kolejnictwa na Śląsku i w konkluzji, na wniosek inż. Brzeskiego, postanowiono

niem. Dlatego też dawni Rzymianie, niezrównani mistrze w dziedzinie prawa, znali zasadę: „summum jus summa injuria” (prawo największą niesprawiedliwścią). Dlatego również nowoczesna myśl prawnicza stworzyła pojęcie „prawa słusznego”.

Tak! Prawo winno być sprawiedliwe. Ale żeby stało się ono takim, żeby zastosowanie jego prowadziło do urzeczywistnienia sprawiedliwości, trzeba aby było ono stosowane ze znajomością stosunków, do których się odnosi. Trzeba, aby sędzia, którego zadaniem jest wykladnia prawa, umiał je dostosować do tej dziedziny życia zbiorowego, której uporządkowanie, a nawet może uzdrowienie, zależy od zastosowania ustaw.

Sędzia najwyższym w sporach mniejszościowych na Górn. Śląsku jest Liga Narodów. Oto dlaczego przyjazd p. Colbana na Górny Śląsk wydaje się mojemu Rządowi i mnie osobliwie szczególnie właściwym. Odwiedziny te dadzą mu nie tylko znajomość spraw śląskich, lecz także możliwość zbliżenia się uczuciowego do duszy ludu śląskiego, duszy umęczonej, zaś przez niego to zbliżenie udzieli się i samej Lidze Narodów.

W tej myśli raz jeszcze z całego serca witam p. dyr. Colbana i wnoszę klęknię na jego zdrowie i na pomysły wypełnienie jego zadań.

Na to przemówienie w serdecznych słowach odpowiedział p. Colban:

Jak się dowiadujemy p. Colban w sobotę ma odwiedzić kilka szkół mniejszościowych na Górnym Śląsku, w niedzielę zaś wyjedzie do Krakowa, celem zapoznania się z zabytkami sztuki.

Ulotki miały na celu szerzenie komunizmu na Śląsku.

Ulotki miały na celu szerzenie komunizmu na Śląsku.

ODBEDZIE SIĘ 27. BM.

miniszar Bollński i inni. Rozprawa ta budzi słuszną duże zainteresowanie wśród łuteczkiego społeczeństwa, jak i w całej Polsce, a specjalnie w Niemczech, toteż spodziewany jest liczny zastęp reprezentantów prasy pozamiejscowej. Ogólnie sądzi, że rozprawa toczyć się będzie przy drzwiach otwartych.

Dziś odbyła się w Katowicach rozprawa przeciwko oskarżonemu o szpiegostwo Budyłajowi Teodorowi, który stał na usługach wywiadu niemieckiego. Po całodziennym rozprawie oskarżony skazany został na 18 miesięcy ciężkiego więzienia. Oskarżał prokurator Maltowski, jako rzeczoznawcy występowali por. Zychów i kapitan Stanek.

Nowy Zarząd Koła Z.O.K.Z. w Królewskiej Hucie.

DEPESE DO RZĄDU I P. WOJEWODY DR. GRAZYŃSKIEGO

W środę 12 bm. w wypełnionej Auli Gimnazjum Żeńskiego odbyło się doroczne Walne Zgromadzenie członków Koła Miejscowego ZOKZ. Przewodniczył p. Prezydent m. Król. Huty Spaltenstein. Z ramienia Związku obecni byli pp. dyrektor Związku w Poznaniu Korzeniewski, kierownik Okręgu Środkowego w Warszawie Szwedowski, kierownik Okręgu Śląskiego Drozdowski, Prezes Zarządu Powiatowego na pow. Świętochłowicki Dr. Nowak.

Wyczerpujące sprawozdanie z działalności Koła złożył p. Prezes Cieśliński, sekretarz p. Goroń i skarbnik p. W. Drozdowski. Przemówienia wygłosili p. dyr. Korzeniewski o zadaniach Z. O. K. Z. na tie bieżącego stanu stosunków polsko-niemieckich oraz p. Drozdowski, który podniósł owocą i wytrwałą pracę ustępującego Zarządu Koła.

Zebrańni ustępującemu zarządowi wyrazili gorące podziękowanie i udzielił na wniosek Komisji Rewizyjnej całkowitego absolutorium. W skład nowego Zarządu Koła Z. O. K. Z. w Król. Hucie weszli pp. K. Cieśliński (Prezes), A. Piec, Wiczeorek (wiceprezes), Goroń (sekretarz), W. Drozdowski (skarbnik), Dr. Spoczyńska, Rudnicki, Dr. Zdamowski, Jańczak, Hadrian, Halilar Szukalska.

Ponadto postanowiono wysłać depesze do Rządu i p. Ministra Spraw Zagranicznych treści następującej: „Walne Zebranie Koła Z. O. K. Z. w Król. Hucie 12-go bm. stwierdza, że przemówienie p. Ministra Spraw Zagr. z dnia 9-go bm. o zagadnieniach zachodnich polskich dokumentuje jedność Rządu i społeczeństwa w tej sprawie.

Zebrańni zasylają gorące uznanie za miłe i wyraźne stanowisko p. ministra, rozumiejąc jego przemówienie że Rząd będzie nieustępliwym ietykio co do każdej głęzi niemieckiej, ale i co do każdej cząstki naszych wpływów narodowych na Śląsku i Pomorzu. Zebrańni deklarują gotowość ustanowienia wspólnoty w realizowaniu tego programu”.

Na wniosek p. dyr. Plewińskiego uchwalono wystąpienie następującej depeszy do P. Wojewody Śląskiego Dr. Grażyńskiego.

Walne Zebranie Koła Z. O. K. Z. w Królewskiej Hucie z dnia 12-go bm. przesyła p. Wojewodzie słowa gorące uznania za celokroto zrozumienie potrzeb społeczeństwa polskiego i otwarte a miłe podkreślenie roli trywialu polskiego na Śląsku, zadokumentowane w wystąpieniu p. Wojewody do Z. O. K. Z. co zebrańni uważają za symbol współpracy urzędników państwowych ze społeczeństwem polskiem na Śląsku.

Zebrańni zakończono odsłupianiem „Roty” o godz. 10:30 min. wieczorem.

Pan Korfanty ma na wszystko czas...

Czytamy pod tym tytułem w nr. 12 warszawskiego „Głosu Prawdy”: „Wzór prawdziwie uspołecznionego obywatela, to p. Korfanty. Wiemy przecież wszyscy, jak on o interesy gospodarcze państwa się troszczy. W starożytności jeno znaleźć można przykłady meków tak dalece prywatę dla sprawy publicznej poświęcających. Bo że przy tej sposobności, z katowickich opałów się wyrwaszys, znalazł czas p. ministra skarbu odpowiedzieć, aby go orzecze nieniszczył z kretesem, jako, że Chadeacja nie pod czym innym, jak jego kierownictwem stanowisko swe ukształtuje — najsurowszy maż za zło poczynać mu tego nie może. Widzimy też w uchwałach rady naczelnej Chadyckiej jego poświęcenia doniosłe owoce. Dowiadujemy się z nich, że drożyna to nie jest dobra, rzecz, że strajk węglowy w Anglii jeszcze się nie skończył. Podobno p. Bartel okropnie się ucieszył, jak się o tem dowiedział i był p. Korfantomu wdzięczny za tak cenne informacje...”

